

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงพรรณนาโดยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดจากแนวคิด ทฤษฎี และจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงนำไปศึกษาในพื้นที่ โดยผู้ศึกษาได้เข้าไปศึกษาในชุมชนด้วยตนเอง และคลุกคลีอยู่ในชุมชนเป็นระยะ ๆ จนกระทั่งทำการศึกษาได้ข้อมูลครบตามประเด็นที่ศึกษาวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการศึกษาวิจัยดังนี้

1. การศึกษาข้อมูล เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบุคคล

1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในประเด็นดังต่อไปนี้

(1) บริบทชุมชนในภาพรวมของสภาพทั่วไป ทางกายภาพ สังคม การปกครอง เศรษฐกิจและกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งประวัติของชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในช่วงก่อนและหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างขึ้นมาในพื้นที่ศึกษา

(2) บริบทของการประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม ในช่วงหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างขึ้นมาในพื้นที่ศึกษา

(3) รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

(4) ปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ได้แก่

- ผู้ประกอบการ ได้แก่ พนักงานในโรงงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ผู้จัดการฝ่าย ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่าย หัวหน้าแผนก ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยวิชาชีพ จำนวน 5 คน
- ผู้นำชุมชน ได้แก่ อดีตกำนันตำบลหนองควาย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน อ.ส.ม. จำนวน 6 คน ประชาชนในชุมชน ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่สามารถให้ข้อมูลได้ จำนวน 60 คน โดยเป็นตัวแทนประชาชนที่อาศัยอยู่รอบโรงงานในระยะไม่เกิน 800 เมตร จาก 4 หมู่บ้าน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษาได้สุ่มสอบถามแบบไม่เฉพาะเจาะจง
- เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายโรงงาน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย หัวหน้าสถานีอนามัย และหัวหน้าส่วนโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย

1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสารจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดของคณะต่างๆ อินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูลสำเร็จรูป (CD-ROM) รายงานการประชุมประจำเดือนของ อ.บ.ค. เป็นต้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 แบบ คือ

2.1.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างคำถาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่

1) ผู้ประกอบการ ในประเด็น บริบทของการประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ของผู้ประกอบการต่อประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ รูปแบบและขั้นตอนรวมทั้งปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม

2) ผู้นำชุมชน ในประเด็นบริบทชุมชนในภาพรวมของสภาพทั่วไป ทัศนคติ การปกครอง เศรษฐกิจและกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งประวัติของชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ในช่วงก่อนและหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริบทของการประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน ต่อผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่

ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม รูปแบบและขั้นตอนรวมทั้งปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม

3) เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในประเด็นบริบทชุมชนในภาพรวมของสภาพทั่วไป ทางกายภาพ สังคม การปกครอง เศรษฐกิจและกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งประวัติของชุมชน บริบทของการประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ต่อผู้ประกอบการและประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม รูปแบบและขั้นตอนรวมทั้งปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม

2.1.2 แบบสอบถาม ผู้ศึกษาใช้วิธีสอบถามประชาชนทั้ง 4 หมู่บ้านที่อาศัยอยู่รอบโรงงาน จำนวน 60 คน โดยใช้แบบสอบถามที่มีโครงสร้างคำถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมต่อเดือนของครัวเรือน และระยะห่างระหว่างบ้านของประชาชนกับโรงงาน

ส่วนที่ 2 บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในช่วงก่อนและหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างขึ้นในพื้นที่ศึกษา

ส่วนที่ 3 บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างขึ้นในพื้นที่ศึกษา

ส่วนที่ 4 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่ศึกษา

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่ศึกษา

2.1.3 แบบสังเกต ได้ใช้เทคนิคการสังเกตทั้ง 2 แบบ ได้แก่ เทคนิคการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยสังเกตผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็น ดังนี้

- ผู้ประกอบการ ในประเด็นบริบทของการประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ของผู้ประกอบการต่อประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม รูปแบบและขั้นตอนตลอดจนปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

จากโรงงานอุตสาหกรรม โดยผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล กล้องถ่ายรูป และ เทปอัดเสียง

- ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน ในประเด็นบริบทชุมชนในภาพรวมของสภาพทั่วไป ทางกายภาพ สังคม การปกครอง เศรษฐกิจและกิจกรรมในชุมชน บริบทของการประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนต่อผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม รูปแบบและขั้นตอนตลอดจนปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล กล้องถ่ายรูป และ เทปอัดเสียง

- เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในประเด็นบริบทชุมชนในภาพรวมของสภาพทั่วไป ทางกายภาพ สังคม การปกครอง เศรษฐกิจและกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งประวัติของชุมชน บริบทของการประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน บทบาทและความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ต่อประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม รูปแบบและขั้นตอนตลอดจนปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล กล้องถ่ายรูป และ เทปอัดเสียง

2) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยสังเกตในประเด็น บทบาทและความสัมพันธ์ของผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม รูปแบบและขั้นตอนตลอดจนปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม เฉพาะในประเด็นที่ไม่สามารถทำการสังเกตได้โดยตรง ซึ่ง โดยผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล ซึ่งจะนำมาบันทึกหลังจากออกจากพื้นที่ศึกษาแล้ว

2.1.4 การสนทนากลุ่ม ผู้ศึกษาได้ขอความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องจัดให้มีการสนทนากลุ่ม เป็น 3 กลุ่ม โดยผู้ศึกษาจะเป็นผู้ที่ดำเนินการจัดทำกรสนทนากลุ่มเอง เริ่มจากเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องในการสนทนา และให้ผู้เกี่ยวข้องมีการเสนอความคิดเห็น มีการสรุปแต่ละประเด็น มีการจดบันทึกเนื้อหาต่าง ๆ และใช้เทปบันทึกเสียงการสนทนากลุ่มตลอดเวลาการสนทนา ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้ประกอบการ ในประเด็น บทบาทและความสัมพันธ์ของผู้ประกอบการต่อประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้าน

สิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยจัดให้มีการสนทนากลุ่มบริเวณส่วนต้อนรับของบริษัทฯ (วันที่ 5 สิงหาคม 2547)

กลุ่มที่ 2 ประชาชนในชุมชน ในประเด็น บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนต่อผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยจัดให้มีการสนทนากลุ่มบริเวณหน้าบ้านของนางป้อเลิศปัญญาคุณ หมู่ที่ 9 บ้านสันทราย (วันที่ 22 กรกฎาคม 2547)

กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชน ในประเด็น บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนต่อผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยจัดให้มีการสนทนากลุ่มบริเวณหน้าบ้านของผู้ใหญ่สมบูรณ์ กันตะ หมู่ที่ 9 บ้านสันทราย (วันที่ 27 กรกฎาคม 2547)

2.1.5 เทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนอย่างมีส่วนร่วม (PRA) โดยใช้เทคนิคที่สามารถปรับใช้เพื่อให้ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพของชุมชนและชี้ชัดในปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยเน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตรวจสอบข้อมูลและสรุปผลร่วมกัน ซึ่งทำให้ได้รับข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การวิเคราะห์แนวโน้มช่วงเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพปัญหาน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม การทำร่างแผนที่ (sketch map) ของชุมชนอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งโครงสร้างขององค์กรในชุมชน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้ถูกตรวจสอบควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล การสังเกต รวมทั้งการสนทนากลุ่ม เพื่อให้การศึกษาทั้งหมดเห็นภาพความเป็นจริงที่ชัดเจนที่สุด โดยผู้ที่เข้าร่วมในการทำการวิเคราะห์ชุมชนอย่างมีส่วนร่วม คือ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน ในประเด็นบริบทชุมชนในภาพรวมของสภาพทั่วไป ทางกายภาพ สังคม การปกครอง เศรษฐกิจและกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งประวัติของชุมชน บริบทของการประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน คือ จำนวนประชากร ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษา จากเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองควายและสถานีอนามัยบ้านคันเกวียน
2. ติดต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย และบริษัทสันติภาพเทรดดิ้ง จำกัด เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าทำการศึกษาในพื้นที่ ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้นๆ
3. วางแผนเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งต้องทำการเก็บจากกลุ่มหลัก 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

4. จัดหาและเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ ที่จำเป็นสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบนำสัมภาษณ์ หัวข้อประเด็นในการจัดให้มีการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกข้อมูล เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูปแบบ กระจก ปากกา เป็นต้น

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ตามเครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งได้ทำพร้อมกับการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับทิศทางการศึกษาให้ตรงกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

6. ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นทั้งความถูกต้อง ครบถ้วน ถ้าหากขาดประเด็นใดก็เข้าไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ที่สุด

4. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่ทำการศึกษาข้อมูลในชุมชนและมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดแบบบันทึกข้อมูล และโครงสร้างประเด็นคำถามขึ้นมาเฉพาะ เพื่อความสะดวกในการแยกแยะหมวดหมู่และประเภทของข้อมูล ส่วนการตรวจสอบข้อมูล ผู้ศึกษาได้อาศัยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า โดยนำข้อมูลที่ได้จากภาคสนามและข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันในด้านเนื้อหา และประเด็นที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งมีวิธีการดังนี้

4.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล ผู้ศึกษาใช้วิธีการตรวจสอบโดยอาศัยแหล่งข้อมูลด้านบุคคล กิจกรรม วัน เวลา และสถานที่ การใช้ช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกันในการเข้าไปเก็บข้อมูล นอกจากนั้นยังต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน คือที่ระยะหนึ่งแล้วจึงกลับเข้าไปเก็บข้อมูลเดิมซ้ำอีกครั้ง ในการตรวจสอบแบบนี้ผู้ศึกษาสามารถกระทำได้โดยการสนทนาพูดคุย ทั้งต่างบุคคล เวลา สถานที่ ซึ่งในการหาคำตอบในแต่ละเรื่อง แต่ละประเด็น ผู้ศึกษาได้สนทนาสอบถามจากบุคคลหลายกลุ่มที่มีการรวมตัวกันในสถานที่ต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมที่ต่างกัน

4.2 การตรวจสอบสามเส้าด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้การสังเกตทั้งที่มีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ควบคู่กับการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและการสนทนากลุ่ม รวมทั้งการศึกษาข้อมูลจากเอกสารของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โรงงานอุตสาหกรรมและองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย พร้อมทั้งจะนำเอาข้อมูลที่ได้รับมาทั้งหมด ไปตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลหลักในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำเอาข้อมูลที่ได้รับจากการตรวจสอบแล้วจากเอกสาร การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การสังเกต และการวิเคราะห์ชุมชนอย่างมีส่วนร่วม มาวิเคราะห์ แยกแยะจัดเป็นหมวดหมู่ จนกระทั่งสิ้นสุดในการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ และเมื่อได้

เนื้อหาสาระครบถ้วน สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาแล้ว จึงเขียนรายงานการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นในกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการจำแนกและจัดระบบ โดยจัดข้อมูลที่กระจัดกระจายให้อยู่เป็นระบบเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่ศึกษา และค้นหาความหลากหลายของปรากฏการณ์ แยกแยะองค์ประกอบของปรากฏการณ์และทำความเข้าใจกับระบบของความหลากหลาย โดยมีวิธีการดังนี้

5.1.1 จำแนกตามประเด็นที่ศึกษาซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

- 1) บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ในช่วงก่อนและหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างขึ้นในพื้นที่ศึกษา
- 2) บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างขึ้นในพื้นที่ศึกษา
- 3) รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่ศึกษา
- 4) ปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่ศึกษา

5.1.2 จัดระบบข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน จากการจำแนกข้อมูลที่ได้มาทั้งหมด นำมาวิเคราะห์ดูความเกี่ยวข้อง เงื่อนไขและความสัมพันธ์ที่มีต่อกันอธิบายความหมาย เหตุผลเชื่อมโยงความสัมพันธ์

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) จากการสอบถามประชาชนในชุมชน โดยจำแนกเป็น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมต่อเดือนของครัวเรือน และระยะห่างระหว่างบ้านของประชาชนกับโรงงาน

ส่วนที่ 2 บทบาทและความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในช่วงก่อนและหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างขึ้นในพื้นที่ศึกษา

ส่วนที่ 3 บทบาทความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหลังจากที่มีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างขึ้นในพื้นที่ศึกษา

ส่วนที่ 4 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่ศึกษา

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่ศึกษา

5.3 วิเคราะห์เนื้อหา เปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยการอธิบายข้อมูลที่ได้หลังจากที่ได้จำแนกข้อมูล และหาความสัมพันธ์แล้ว นำมาพรรณนาร่วมกับการใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกครั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ และครบถ้วนสมบูรณ์ตามประเด็นที่ต้องการ กรณีที่ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์ยังไม่เพียงพอเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ซ้ำ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจรวมทั้งประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ผ่านมาของผู้ให้ข้อมูลหลักนั้น มีความแตกต่างกัน จึงต้องใช้ความพยายามในบางประเด็นอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ศึกษา จึงวิเคราะห์สลับกันไปกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละครั้งและข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งหมด ผู้ศึกษาได้นำมาสังเคราะห์เป็นภาพรวมที่อธิบายการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนในชุมชน/ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ